

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Valami mindig szép!

Amikor Ugribugri, az öcskösöm négyéves lett, egy kis játék-hajót kapott édesapánktól. A születésnap vacsorán arra kérte édesapát, menjenek ki másnap reggel együtt a patakra, tanítsa meg a gépezet kezelésére. Édesapánk azt felelte, hogy hajnalban be kell utaznia Budapestre.

Nagyon szerettem volna minél előbb játszani a hajócskával – hatesztendős voltam akkor –, mondtam hát, hogy megtaníthatom rá. Az öcskös azonban édesapánkkal akart előbb hajókézni. Visszatette dobozába a hajót, és arra kérte édesapát, hogy zárja el. Édesapánk kellenetlenül fogadta a kérést: „Nem kell azért elzárni, fiacskám. Moha megígéri, hogy nem nyúl hozzá. Gyopártól meg nincs miért tartanod.”

De Ugribugri nagyon kérte, hogy mégis zárja el. Gyopár bátyánk – aki ekkor már elmúlt tízéves – szüleim szemében a legjobb magaviseletű kistörpe volt egész Törpeházában. Azonban tudtam csínjeiről, és Gyopár éppen ezért megpróbálkozott vele időnként, hogy velem is elköveszen valami titkolni valót.

Amikor már mindhárman ágyban voltunk, és az öcskös már aludt is, suttogva így szólt hozzám: „Nekünk Ugribugri érdekében is minél előbb ki kell tapasztalnunk a hajó működését, hogy majd segíthessünk neki.” Éreztem, hogy nem bírnék ellenállni a csábításnak, egy kis örömmel súgtam hát neki vissza: „De hát elzárta édesapa! Nem lehet.” Gyopár azonban nevetett: „Hát éppen ez a szerencsénk, hogy elzárta! A szekrénynek üvegajtaja van. Ugribugri láthatja a dobozt, és eszébe sem fog jutni, hogy nincs benne a hajó.”

Másnap reggel arra ébredtem, hogy óvatosan rázogatták a vállam, és azt suttogja Gyopár: „Már nálam van a hajócska, és

gyönyörű az idő.” Ugribugrira pillantottam, még mélyen aludt. Nem bírtam ellenállni a csábító lehetőségnek. Amikor néhány perc múlva a konyhaajtó előtt akartunk kiosonni, Gyopár megállt, gondolkodott egy kicsit, aztán benyitott, és így szólt édesanyánkhöz: „Olvastam, hogy egészséges, ha sétál az ember reggelizés előtt. Felmehetünk a hegyre?” „Hát persze, hogy felmehetek, gyermekeim!”

Ebben a pillanatban felcsapódott a szobánk ajtaja, és ott állt Ugribugri hálóingben: „Hová szöktök ki, nem hajócskázni?” Gyopár úgy tett, mint aki nagyon megsértődött: „Nahát, ez szemtelenség! Elzártad a hajócskádát, és mégis vádolsz?” De Ugribugri nem ijedt meg: „Te ki tudod nyitni a szekrényt! Hátha már nincs is a dobozban!”

Gyopár édesanyánkhöz fordult: „Tessék megengedni, hogy csakugyan megpróbáljam kinyitni! Szégyenüljön meg ez a vádaskodó!” De édesanya megrázta a fejét: „Édesapa szekrényéhez nem szabad nyúlni! Ugribugri nem is gondolja ezt komolyan! Menjete csak sétálni!”

Elmentünk a kertbe, és Gyopár kuncogva meglökött a könyökével: „Látod milyen jó, hogy

beszöltünk a konyhába? Édesanya nem is gyanakszik ránk.” Ekkor azonban felhangzott mögöttünk panaszosan és szomorúan Ugribugri kiáltása: „Moha! Igazán nincs nálatok a hajócska?” Elszaladt utánunk a kertbe, és az almafák alól kiáltott. Gyopár odasúgta nekem: „Ne felelj neki. Ne is nézzünk hátra!”

Csak hogy ekkorra én már hátratekintettem, és megláttam valamit, amit az előbb nem vettem észre. Azt láttam meg, hogy virágba borultak az almafáink. Nem azért álltam meg én akkor, hogy feleljek Ugribugrinak, még nem is tudtam, hogy felelni fogok. Azért álltam meg, hogy nézzem egy kicsit a hófehér virágokkal teli fákat. Amikor azonban Ugribugri újból kérdezte szomorkásan és panaszosan: „Igazán nincs nálatok?” – akkor hirtelen úgy éreztem, hogy soha többé nem tudnám becsülni magamat, ha valótlan állítással foltot ejtenék ennek a reggelnek almafavirágos szépségén. Ezt feleltem hát: „De igen, öcskös, nálunk van.”

Gyopár abban a pillanatban megragadta mindkét vállamat, és megrázott: „Miért mondtad meg, te aljas áruló?!”

Sírni kezdtem izgalmamban: „Nem vagyok aljas áruló! Nem tehetek róla, hogy megmondtam, én nem is akartam felelni, de megláttam az almafákat. És akkor nem bírtam olyat mondani, ami nem igaz. Nézd meg, hogy milyen szépek! Kivirágoztak!”

Gyopár óriásit rázott rajtam: „Az almafákra fogod? Mert szépek? Még bolonddá is akarsz tenni? Te nemcsak áruló vagy, hanem pimasz is!”

De nem lett akkora baj, mint hitük. Édesanyánk nem tekintette nagy hibának. Édesapánk meg sem tudta, és továbbra is Gyopár maradt a szemükben a legjobb viseletű kistörpe egész Törpehá-

zán. Persze, most már óvakodott bevonni engem valamely csínyébe: sem a nyáron, sem az őszön meg sem próbálta.

De télen ismét remélhette, hogy sikerülni fog. December közepe táján nagyon élénken jött haza egy este cimborájától, Csipicsókától, és ezzel ült le a vacsoraasztalhoz: „Csak vacsoraasztalhoz: „Csak vacsoraasztalhoz futottam haza, még vissza szeretnék menni. Csipicsóka mozigépet kapott, sok film is van hozzá, meg lehet pukkadni, olyan mulatságosak!” Akkoriban magam is nagyon szerettem volna ilyen játékvetítőt, és valósággal lázassá tett a gondolat, hogy Csipicsókaéknál közelről is láthatok egyet. Sőt, talán forgathatom is a hajtókart. Izgatottan kértem hát szüleimet: „Hadd menjek el én is Gyopárral!”

Tél idején azonban nem szívesen engedtek el minket vacsora után. Édesapánk ezt mondta: „Majd holnap mentek át, vigyétek Ugribugrit is.” Az öcskös rikkantott: „Éljen!” Gyopár meg én viszont összenéztünk. Gyopár figyelmesen vizsgálgatta is az arcom, aztán elmosolyodott. Meglátta rajta, hogy a mozigép kedvéért még édesapánk tilalmával is hajlandó vagyok szembeállni. Arról most is gondoskodott, hogy ne gyanakodhasanak. Hálóingben bementünk szüleink hálószobájába. Édesapánk, aki ötvösmester volt, valami kancsónak a díszítését rajzolta íróasztala mellett. Édesanyánk meg karosszékében olvasott. Egy-két szó után úgy tettünk, mintha álmosak volnánk, elbúcsúztunk, és mentünk a gyerekszobába. Ugribugri már aludt. Gyopár mégis elfújta a lámpát, és csak a hold fényénél kapkodtuk magunkra a ruháinkat. A holdfénytől meg is ijedtünk egy kicsit, hátha meglát valaki, és elmondja szüleinknek. De odakint megnyugodtunk: fellegetes volt az ég, a hold csak időnként világított ki egy-egy felhőablakon a hegygerinc fölött. Miután beosontunk Csipicsóka szobájába, legelőször is lelkére kötöttük, meg ne mondja szüleinknek, hogy ott jártunk. Aztán egy óra hosszát vetítettünk, némely moziképet többször is, és én is forgathattam a hajtókart.

Elosonásunkat sem vette észre senki. Szerencsénk volt az utcán is. A holdat éppen fellegek takarták. Nem is értettük, miért ugatnak minden kertben a kutyák, mintha tiszta égbolton telihold volna. Amikor azonban már a magunk kertjében lépegettünk a ház felé, hirtelen ismét előbújt a hold, és annak láttára, amit a fényében megpillantottunk, szinte megdermedve álltunk meg mind a ketten. Szüleink kint várakoztak a veranda lépcsőjén, és mozdulatlanul néztek felénk. Néhány pillanatig mi is mozdulatlanul néztük őket, aztán Gyopár odasúgta nekem: „Meg vagyunk mentve!” – azzal nyugodtan tovább indult, és kérdezte: „Édesapánk is a kutyák miatt jöttek ki? Mi nem bírtunk aludni tőlük, gondoltuk megnézzük, miért ugatnak ennyire? Nincs-e tűz valahol, mint a múltkor.”

Kitűnő volt a magyarázata, discsértem is magamban Gyopárt ezért. Édesapánk ezt felelte: „Én megmondhattam volna nektek, miért ugatnak.” Ebben a pillanatban hullani kezdett a hó. Az első hó abban az évben. Édesapánk meg így szólt: „Ezért ugattak, érezték, hogy havazni fog, mi meg azért jöttünk ki, hogy lássuk, amint hullani kezd.” Egyetlen perc alatt fehér lett a kertünk, a veranda lépcsője, a háztető, az egész világ. Mintha csönd is hullott volna a hóval. Ebben a csöndben kicsiny csizmasarok koppant. Ugribugri jött ki ködmönében. Mint valami óriási boldogságot újságolta mindnyájunknak: „Esik a hó!”

Édesanyánk a kendője alá húzta, onnan nézte az öcskös a

havazást, és minket kettőnket a hulló pelyhek között. Bizonyára helyzetünkből vette észre, hogy mi nem most jöttünk ki a házból, mert egyszerre csak így szólt: „Te Moha! Nem Csipicsókánál voltatok ti? Ugye ti elmentetek énnélkülem mozizni?”

Gyopár hirtelen meglökött, hogy vigyázzak a válasszal, de én képtelennek éreztem rá magam, hogy ennek a fehér világnak a szépségét, az első havazás boldogító ünnepélyességét ravasz óvatossággal, ügyeskedéssel, mellébeszéléssel megsértsem. Ezt feleltem hát: „Eltaláltad öcskös, de holnap téged is elviszünk.”

Édesapánk tekintete Gyopárra pattant. Gyopár zavartan nyögte: „Moha akarta!” De édesapánk hallgatásából megértette, hogy nem hiszi el, és hogy ez nem is mentség. Nem szólt hát többé, és besompolygott a szobánkba. De mikor Ugribugrival magam is beballagtam, még mindig ködmönben, kucsmában állt a szoba közepén, markolászta széke támláját, és azonnal rám támadt: „Szégyelld magad, te áruló!” Változtam tavasz óta, most már nem izgultam fel, és nemcsak nyugodtan, hanem még vidáman is magyaráztam neki: „A havazás miatt kellett megmondanom! Mert olyan szép!” A padlóhoz csapta a kucsmáját: „Most meg a havazásra fogod? Ha sütné a nap, azt mondanád, a fény volt az oka, mert szép. Ha köd volna, azt mondanád, a köd volt az oka, mert szép. De akkor sohasem volna szabad hazudni, mert valami mindig szép!”

Magam is meglepődtem, hogy milyen nagyot rikkantok: „Igazad van, Gyopár, hogy te milyen okos vagy! Valami mindig szép!” – és olyan jókedvem kerekedett, hogy derékon kaptam, és tánkra perdültem vele. Ellenkezett, birkózott: „Eressz el te bolond! Mafla!” De nem eresztettem. Táncoltam vele az aszal körül.

Ugribugri egy szót sem értett abból, amit beszélünk, de a táncunk nagyon tetszett neki. Ugriált az ágyán hálóingben, nevette, és kiáltotta: „Okos vagy, Gyopár, valami mindig szép! Valami mindig szép!”